

TEKSTILNI OSTANKI, najdeni v grobu iz srednjeveškega Gutenwerda

Preiskali smo fragmente oblačil, ki so bili leta 1975 najdeni v skeletnem grobu št. 4 ob cerkvi sv. Nikolaja na Otoku pri Dobravi (freisinški Gutenwerth oz. Gutenwerd). Ohranilo se je več fragmentov, predvsem kovinsko okrasje oblačila (prepletene srebrne niti) z nekaj fragmenti tekstilij in domnevno krzna (slika 1). V raziskavi smo se osredotočili predvsem na materialne analize tekstilnih fragmentov in na tehnologijo izdelave oblačil in okrasja.

Fragmenti prepleta so različno dolgi. Štiri fragmente sestavljajo pari prepletov (slika 2), pri enem (G-2947) pa je ohranjen le en preplet. Ohranjenost posameznih fragmentov je zelo različna, razlike opazimo tudi znotraj posameznega prepleta. Vsi prepleti so široki približno 4 do 5 mm. Vsak preplet tvorijo štirje pari kovinskih niti s premerom približno 0,5 mm, ki so med seboj prepletene v obliki kite (slika 3). Prepleti so izdelani iz ploščatih kovinskih trakov, širokih med 350 in 500 µm, ki so okrog jedrne niti viti v S smeri (slika 4). Jedrna nit je izdelana iz svilenih vlaken in je prav tako viti v S smeri. Ohranjena je le v dolžini nekaj centimetrov fragmenta G-2943, drugod opazimo le posamezna vlakna ali pa je povsem razgrajena. Pri najkrajšem fragmentu (G-2947) so bila za jedrno nit morda uporabljena konopljna vlakna (opazili smo le nekaj posameznih vlaken, zato bi bilo mogoče, da gre za nečistočo).

Na podlagi rezultatov smo poskušali rekonstruirati število in vrsto oblačil pokojnika v grobu. Deli analiziranih fragmentov kažejo na prisotnost treh različnih vrst oblačilnega materiala: 1) usnje in krzna, ki ju opazimo na največjem fragmentu (G-2942); 2) celulozna tkanina, najverjetneje lanena, ki jo opazimo pod prepletom; 3) svilena tkanina, tkana v platneni vezavi, ki prekriva del prepleta, najdemo pa jo tudi med nitmi prepleta v fragmentu G-2946 (slika 5).

Zgolj na podlagi ohranjenih fragmentov nismo mogli rekonstruirati števila in izgleda oblačil.

Sodelavci:

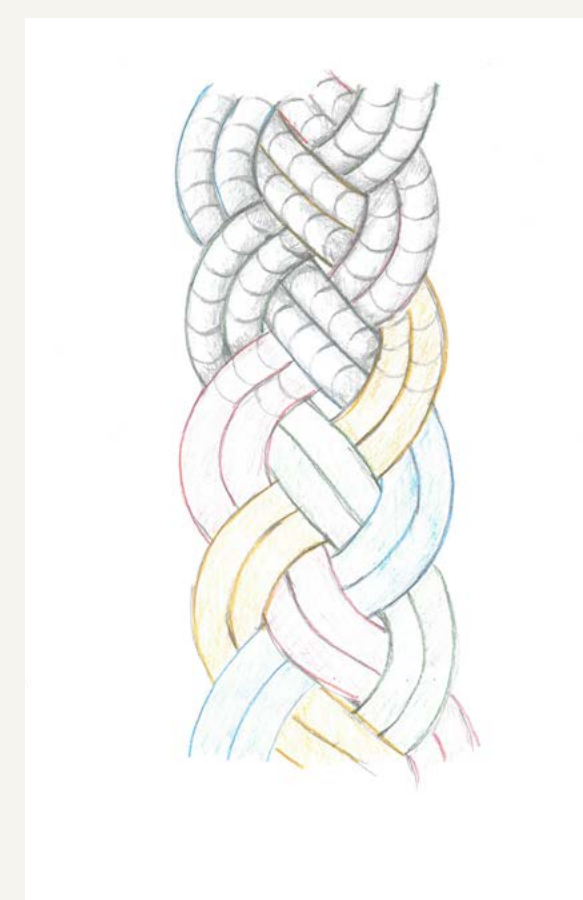
dr. Tomaž Nabergoj, dr. Eva Menart (oba Narodni muzej Slovenije),
dr. Janez Kosel, mag. Andrej Hirci (oba ZVKDS)

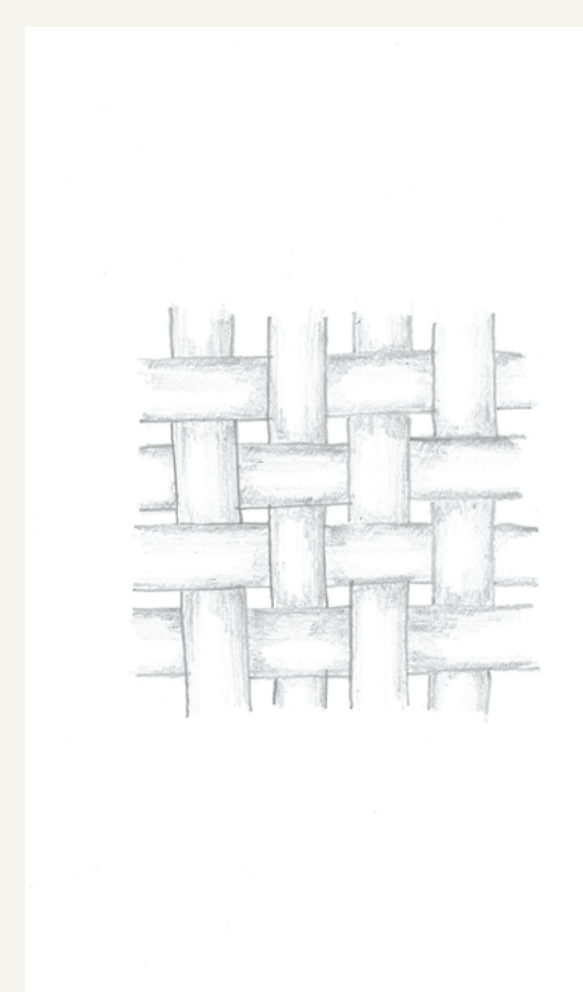
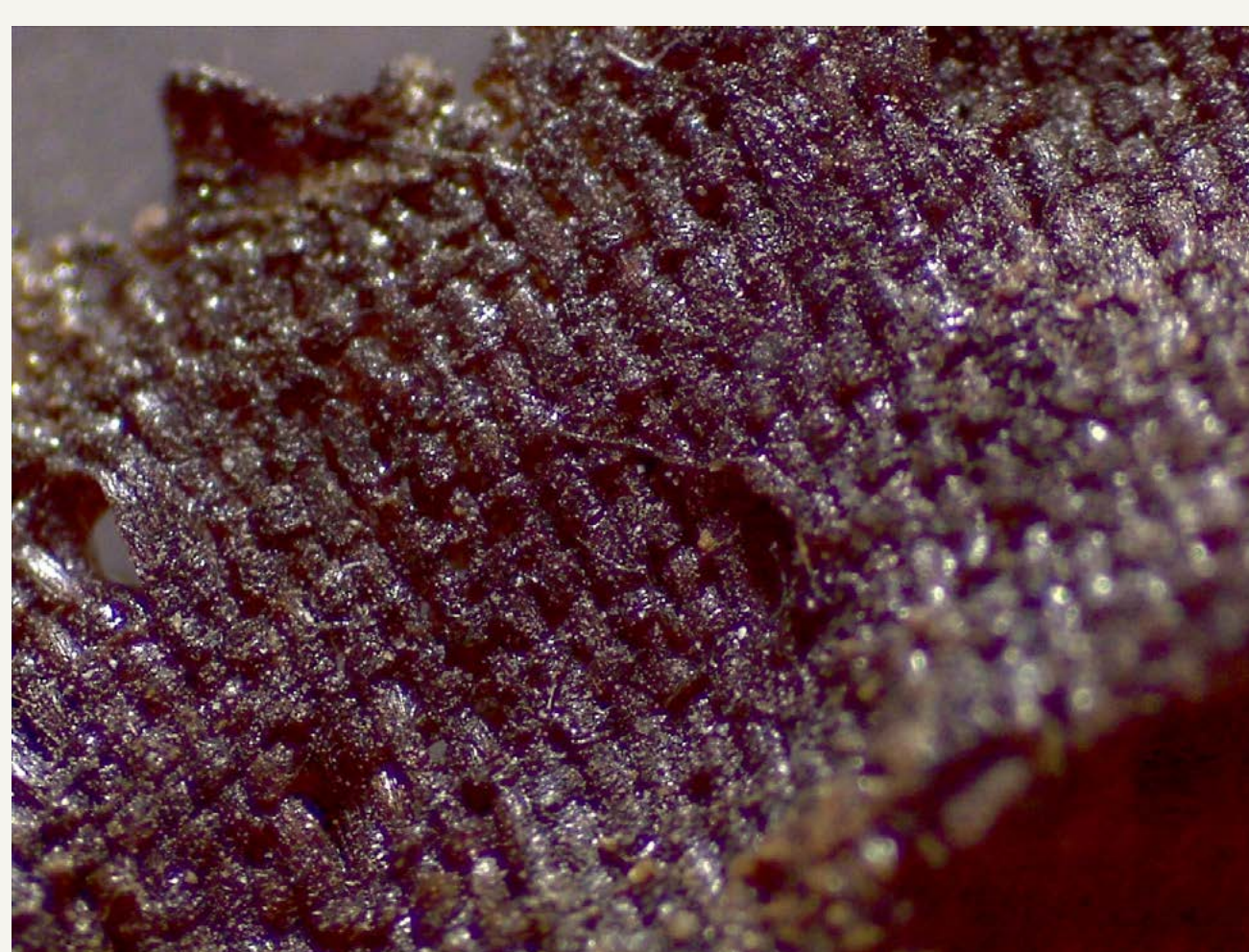
Slika 1: Fotografija največjega fragmenta prepleta, kjer je pod kovinskim okrasjem ohranjeno živalsko krzno (foto: Andrej Hirci).

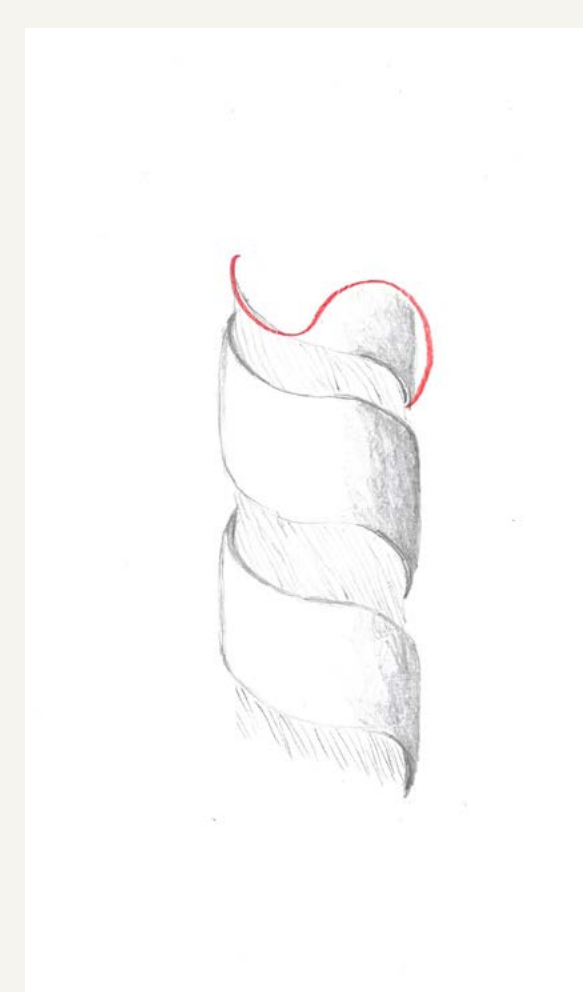
Slika 2: Fotografija fragmenta prepleta, kjer na levi strani vidimo ohranjen fragment svilene tkanine (foto: Andrej Hirci).

Slika 3: Levo: Detajl prepleta s slike 1 in fragmenta tkanine, ki pokriva sosednji preplet (8x povečava). Desno: Shematski prikaz prepletanja kovinskih niti (foto in skica: Katja Kavkler).

Slika 4: Levo: Detajl prepleta z vidno jedrno prejo znotraj kovinskih niti (35x povečava). Desno: Shematski prikaz vitja kovinskega traku okrog jedrne preje za izdelavo kovinske niti (foto in skica: Katja Kavkler).

Slika 5: Levo: Detajl svilene tkanine (20x povečava). Desno: Shematski prikaz platnene vezave, v kateri je tkana svilena tkanina. (foto in skica: Katja Kavkler).